

4. Гринько Т. В. Методичні підходи до оцінки ефективності організаційних змін на підприємствах зв'язку / Т. В. Гринько, М. М. Кошевий, Т. З. Гвініашвілі // Економічний часопис-XXI. – 2016. – №156 (1-2). – С. 78–82.
5. Гринько Т. В. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства / Т. В. Гринько, Д. В. Пасека // Економіка і менеджмент-2013: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції: у 6 томах (м. Дніпропетровськ, 24-25 квітня 2014 р.). – Дніпропетровськ: Біла К.О., 2014. – Т. 4. – С. 103–105.

Дмитрук О. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЮВЕЛІРНОЇ ГАЛУЗІ

Високий рівень конкуренції на ринку ювелірних виробів потребує постійного пошуку шляхів підвищення ефективності господарської діяльності підприємств галузі з метою забезпечення високого рівня їх конкурентоспроможності. На успішний розвиток ювелірних підприємств впливає рівень ефективності управління матеріальними ресурсами, що обумовлено високою матеріаломісткістю ювелірної продукції. Отже, на сьогодні актуального характеру не втрачають дослідження, направлені на обґрунтування напрямів вдосконалення управління матеріальними ресурсами ювелірних підприємств з урахуванням особливостей галузі.

Високоєфективного управління матеріальними ресурсами підприємства можливо досягти шляхом застосування адекватного, науково-обґрунтованого механізму, особливо з огляду на те, що розмаїття цільових установок, методів, принципів, важелів, суб'єктів та об'єктів управління призвели до розробки, формування, побудови науковцями та практиками значної кількості різноманітних механізмів управління, які застосовують на підприємствах [2].

Механізм управління матеріальними ресурсами підприємства – це сукупність взаємопов'язаних елементів (цілей, завдань, методів, важелів, інструментарію, принципів, функцій та інших), які дозволяють здійснювати процес управління, спрямований на забезпечення ритмічності, безперебійності виробничого процесу, підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів та як наслідок зростання прибутковості та рентабельності діяльності підприємства в цілому [1]. Застосування механізму управління матеріальними ресурсами на підприємствах, які займаються виготовленням ювелірних виробів, потребує врахування особливостей ювелірного виробництва.

Ювелірними є вироби, виготовлені із дорогоцінних металів і каміння та із деяких інших матеріалів високохудожньої обробки. Дорогоцінними металами вважають золото, срібло, платину та метали платинової групи (паладій, родій, рутеній, іридій і осмій). В сучасних умовах на ювелірному виробництві використовують сучасні технології, такі як прецизійне відцентроване лиття із воску, механізовану пайку в печах із захисною атмосферою, алмазне різання, електрохімічне полірування, блискуче золоте цинкування, ультразвукову обробку коштовного каміння, тощо. Необхідність застосування особливих підходів до управління матеріальними ресурсами ювелірного підприємства обумовлені, зокрема, наступними чинниками:

1. Особливістю обліку в ювелірній галузі в цілому (і не лише на виробництві), яка полягає у необхідності ведення обліку у двох одиницях виміру – в штуках і грамах – по кількості і масі.

2. Наступна особливість також відноситься до галузі в цілому та полягає в тому, що кожен ювелірний виріб є індивідуальним, особливо якщо мова йде про вироби з каменями. Це обумовлює необхідність мати вичерпну інформацію про кожен виріб, включаючи усі параметри вставок і в той же час мати уявлення про параметри кожної моделі.

3. Необхідністю враховувати різноманітні дані: метали, сплави з урахуванням фактичної проби, лігатури; камені з множиною характеристик (розсівання, діаметр / розміри, огранку колір, якість), причому різні камені мають різні обов'язкові параметри; деталі виробів; напівфабрикати, що пройшли різні стадії обробки.

4. Наявністю великої кількості виробничих операцій, кожна з яких має свою специфіку. Наприклад, при литті, видавши на операцію сировину, отримуємо на виході деталі з кодами, при монтуванні з декількох деталей виходить напівфабрикат, що має на закріпці артикул; видавши камені і напівфабрикат, отримуємо напівфабрикат із закріпленими в нім каменями. При цьому необхідно враховувати витрати основних матеріалів та витрати допоміжних матеріалів на кожній операції.

5. Високою матеріаломісткістю ювелірних виробів, яка сягає 80–85% загальної собівартості, та високою вартістю дорогоцінних металів і коштовних каменів, які використовують у виробництві, що обумовлює необхідність застосування високо-ефективних систем обліку та контролю використання матеріальних ресурсів.

6. Широкою практикою використанням на ювелірному виробництві давальницької сировини, що потребує особливих підходів до обліку та звітності її використання.

7. Високою вартістю безповоротних втрат дорогоцінних металів, що пов'язано із технологіями їх обробки, що обумовлює необхідність застосування ефективної системи нормування не тільки в частині розрахунку норм витрачання основних матеріалів, а й в частині економічно обґрунтованих норм безповоротних втрат на кожному етапі технологічної обробки.

Враховуючи вищевказане, очевидно, що управління матеріальними ресурсами на сучасному ювелірному підприємстві не можливе без застосування автоматизованих систем, які дозволяють вести оперативний облік наявності та руху сировини, напівфабрикатів і готових ювелірних виробів на складах, ділянках і виробничих цехах; оперативно вирішувати завдання підвищення ефективності роботи ювелірних виробництв, складів, відділів збуту [3], що потребує подальших наукових досліджень у даному напрямку.

Список використаних джерел:

1. Шевченко В. А., Дмитрук О. А. Формування механізму управління матеріальними ресурсами підприємства в сучасних умовах господарювання. *East European Scientific Journal* 2018. 10 (38), part 4. С. 24–28.
2. Гринько Т. В., Тімар І. В. Теоретичні підходи до формування механізму управління іміджем підприємств сфери послуг. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 6 (06). Ч. 1. С. 85–90.
3. «Erman». Новые горизонты автоматизации: её роль и задачи в ближайшем будущем [Электронный ресурс] – 2011. – Режим доступа: [Erman.ru.articles/horizons.html](http://erman.ru/articles/horizons.html)
4. Гринько Т. В. Теоретико-методологические основы адаптивного инновационного развития / Т. В. Гринько// Экономика промышленности. Институт экономики промышленности НАН Украины. – 2011. – №2-3 (54-55).
5. Гринько Т. В. Організаційні зміни на підприємстві в умовах його інноваційного розвитку / Т. В. Гринько, Т. З. Гвініашвілі // Економічний часопис-XXI. – 2015. – №1-2 (2). – С. 51–54.

Дудніченко А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Однією з центральних проблем на сучасному етапі розвитку суспільства є забезпечення високого рівня ефективності діяльності підприємства. Лише через комплексне підвищення ефективності суспільного виробництва можна успішно вирішити низку соціальних і економічних завдань.

Розробка та реалізація заходів щодо скорочення різних статей витрат, оптимізації та більш раціонального використання ресурсів і виробничого